

דוד אלהרר

כור היתוך

עוד בהיותו ילד קטן שמע יודָה שוב ושוב את המונח "כור היתוך". הוא למד שמקורו של הביטוי בספר יחזקאל, והכוונה שם היא למיץ תנור גדול שאלוהים ישליך אליו את בית ישראל שהיה לסיג, לפסולת של מתכות: "כָּל־מִנְחָשׁ וּבְדִיל וּבְרָזָל וְעוֹפֶרֶת בְּתוֹךְ כּוֹר, סִיגִים כָּסֶף הֵיוּ." אילו התעמק יותר, היה מבין שתפקידו של הכור הוא לנפות את הפסולת ולהפיק כסף טהור. בתמימותו חשב יודָה שהתכת כל המרכיבים, כולל מה שנחשב פסולת בעיני הפוסלים במומם, תניב תרכובת חדשה בעלת תכונות חדשות בלי שיאבדו התכונות של מרכיביה. גם לא עלה על דעתו להתקומם נגד השלכתו אל תוך הכור הלוהט, או לברר מיהם המשליכים ומדוע הוא ושכמותו נמנים עם המושלכים. כאמור, היה זה מזמן מזמן, עוד בהיותו ילד. האפשרות לגלות התנגדות להליכים שנכפו עליו בהיותו דרדק, ינוקא, לא עמדה כלל על הפרק.

ביום שלישי, בשעה תשע בבוקר בדיוק, הגיע יודָה לפגישה עם אביה של דניאלה. ישבו במרפסת. האמא הביאה עגלת תה עם עוגיות, והאב פנה אליו בסבר פנים רציניות שלא הכיר: "אם דניאלה היתה שואלת אותנו אם להתחתן אתך... נו, מובן היינו אומרים לא... אבל היא הודיעה לנו היא מתחתנת... נו מה אפשר לעשות," גימגם. "אז אם אין לך התנגדות, יש לי כמה בקשות..." כאן הוציא מכיס מעילו פתק דק וארוך ואמר: "דבר ראשון אנחנו מבקשים ממך רשות לשלוח מכתב מהמכתבים שכתבת לדניאלה אצל גרפולוג, מכר שלנו בחיפה. ואני מבקש ממך ללכת אצל דוקטור סְקָלס מרמת-גן, הוא יעשה בדיקות. ודבר אחרון, אם אתה לא מתנגד, היינו מבקשים שתלך אצל גברת חנה אלון, גם כן ברמת-גן. היא פסיכולוגית מומָחָה, אתה צריך להיות שם אולי חמש שעות עד שהיא גומרת אנליזה."

לקח יודָה את הדף עם הכתובות והטלפונים, אמר לו "אלפי תודות", האב ענה מוכנית "בִּיטָה" קצר-רוח, שזה אחרת לגמרי מ"בִּיטָה שֵׁן" לכבי, והלך לדרכו שמח וטוב לב. כור ההיתוך הולך ומקבל תוקף לנגד עיניו.

אצל דוקטור סְקָלְס תרם תכולות של הפרשה מוצקה בצנצנת קטנה, והפרשה נוזלית במבחנה דקה וארוכה, שאבו ממנו שלוש או ארבע מבחנות דם, בדקו לו את לחץ-הדם במנוחה ולאחר עשר כפיפות, נקשו על חזהו ועל הגב, הצמידו קצה קפוא של סטטוסקופ לכל מיני נקודות בחזה ובגב – "לנשום!" "לנשום עמוק!" – חפנו את אשכיו באגרוף וביקשו שישתעל, אחזו במותניו, סובכו את גופו והורו לו להתכופף כמה שיוכל, אל מעמקי הרקטום פלשה לו קרן אור, הורו לו לחלוץ את נעליו ולשכב על מיטת הטיפולים, הזיזו כל אצבע ברגליו ואת כל אצבעות ידיו, סינוורו את עיניו וביקשו שלא יזיז את הראש ויעקוב במבטו אחר אצבע שנעה ימינה ושמאלה, תקעו לפיו מקל לצליל "אָההה" גבוה וארוך, בדקו את שיניו אחת לאחת, ולבסוף השמיעו לו צקצוקים חלשים, פעם באוזן ימין ופעם באוזן שמאל. כשהתלבש שאלו אותו אודותיו ואודות משפחתו, תוך קריאת רשימה אינסופית של כל המחלות שבעולם. יוֹדָה ענה כל מה שידע והדוקטור רשם. בסוף שאל הרופא למה הסכים לבדיקות האלה, ויוֹדָה ענה לו "וְאָרוֹם נִישָׁט?" וצחק.

זה היה כלי-כך קל. למה היה קשה להם כל-כך לבקש שייקח על עצמו מטלה כה פשוטה? הוא יצא לרחוב ועלה במעלה רחוב ביאליק. בדרך קנה פלאפל ושפך פנימה שש כפות זְחוּג שזה זמן לא בא אל פיו. הוא תקע ביס אחר ביס, כמו "אֵיין הֵלן בְּבוֹנֶר", שוכן מערות, ביטוי גרמני שטבעה בו האמא של דניאלה. הוא בלע ברעבתנות בליווי לגימות גזוז חמוץ-מתוק. הטחינה נזלה על המדרכה והוא נשבע לעצמו שזו מנת הפלאפל האחרונה בחייו. ניגב את השפתיים במפית-הנייר שלא מנגבת, הסתכל בְּרַאי חדר-המדרגות לבדוק שהוא נקי, ונכנס אל גברת חנה אלון.

גברת אלון שאלה אותו אם מצא את המקום בקלות, והוא ענה, "חיובי!". היא עטה על התשובה והחלה לחקור אותו בדבר ההבדל בין "חיובי" ל"שלילי". אחר-כך הביאה בדילים, קלפים, חוברות עם כל מיני שאלות, הראתה לו תמונות שהיה עליו להמציא במהירות מילה לכל אחת מהן, ארבע תמונות דומות שרק אחת מהן שונה, טורים של מספרים שתבעו המשך ועוד ועוד... כל המבדקים הללו נעשו תחת ביקורת הסטוֹפֶר שהיה תלוי לצווארה. היו לה גם חוברות עם שאלות שלכל אחת ארבע תשובות שרק אחת מהן נכונה, והוא לא גמר אף חוברת בזמן הקצוב, וזה דיכדך אותו. אחר-כך היא רשמה ורשמה וישב בְּשֵׁקֵט, עד שלבסוף פלטה בחיוך "זהו!". היא ליוותה אותו אל הדלת, וכשיצא חייכה אליו ואמרה בלחש, כמעט בעצב, "אתה בחור מקסים."

בחוק, אור היום סינוור אותו, לא היה לו מה לעשות, והוא החליט ללכת

לבקר את אמו בפלורנטיין.

"אֲבִינִי, מה עשו לך, התייפחה בקול, בדמעות, כשברענן ביום חורף. אם אבא היה חי הוא היה בוכה יותר ממני, אתה היית העזיז של המשפחה, כולם קינאו בך... אני רוצה שיבדקו גם אותה! מי הם? אלה אוכלים חזיר כשר ואין להם אלוהים. אליזבט, הבת של סוזן, מתה עליך... כמה היא יפה... למה תלך אצל הרשעים האלה?"

כל מאמציו להסביר שהעולם בחוץ אחר, שככה חיים היום, ומה יותר מתקדם ונאור מאשר לבדוק עם מי מקימים משפחה...? – כלום לא עזר! נחשלים דבקים בנחשלותם ולא יסלחו ליוצאים מן המעגל הפגאני. יודה, שיצא מכללם של "שוכני המערות" נפרד מאימו בלי לאכול אפילו. זהו, חשב לעצמו, ככה הם נראים וככה הם נשמעים. משם באתי ואליהם לא אשוב. לא רוצה להיות חלק מזה. חלאס. היה ונגמר.

רחוב בן-עטר היה סואן מדי. הוא פנה לבנבנישתי ונכנס לויטאל, אחר-כך צעד בעמק יזרעאל וראה את המסגריה של גרשונוביץ שבה עבד בילדותו. חשב על הילדות. על ישיבת חב"ד. במסכת בבא מציעא מסופר על המחלוקת בין רבי יוחנן לריש לקיש, שנחלקו מתי שעת גמר מלאכתם של כלים. כלומר, מאימתי נגמרה מלאכת עיצובם והם מוכנים לייעודם. רבי יוחנן אמר "מְשִׁיֶּרְפָּם בְּכַבֵּשָׁן". ריש לקיש הזכיר שלב הכרחי נוסף, והוסיף "מְשִׁיֶּרְפָּם בְּמִים". הביקור של יודה אצל אמו היה צחצוח המוצר שהותך. גימור מושלם. יהיו מעשי ידיו של הצור תמים פועלו זיווג משמו למען שמו באהבה, מלך עוזר מושיע ומגן, הוא לבדו יודע מדוע נכלא מעשה חיים בתוך נפשו של אדם ולא יצא לחלל העולם עד אשר נפלט בעל כורחו.